

Dosarul nr.2ra-318/22
2-19045591-01-2ra-10032022

Prima instanță - Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud.: S. Colun)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Budăi, I. Cotruță, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Malcic Ana, reprezentată de avocatul Dragan Patricia,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Erhan Evghenie împotriva Nataliei Cebotari, Vanesei Malcic și Anei Malcic cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra automobilului, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2021, prin care s-a admis apelul declarat de Erhan Evghenii și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 04 decembrie 2020,

c o n s t a t ă :

La 13 aprilie 2019, Erhan Evghenie a depus cerere de chemare în judecată împotriva părților Cebotari Natalia, Malcic Vanesa și Malcic Ana cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra automobilului, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivare, a indicat că potrivit înțelegerii verbale cu Anatolie Malcic în perioada 13 iulie 2016 – 28 decembrie 2017, Erhan Evghenie, a transferat suma de 58625 dolari SUA și soției acestuia Natalia Cebotari suma de 25000 dolari SUA pentru identificarea și procurarea în interesul familiei lui Evghenie Erhan a loturilor de teren arabil în r-nul Ștefan Vodă și comasării acestora, precum și pentru procurarea unui automobil de model „Mercedes Benz G400” anul 2001 în valoare de 25000 euro.

La 05 mai 2017, Anatolie Malcic i-a procurat lui Erhan Evghenie automobilul de model „Mercedes G400 CDI”, anul producerii 2001, motorul nr. XXX, caroseria nr. XXX, numărul de înmatriculare XXX pentru care a achitat, după cum a comunicat ultimul 25000 euro.

Potrivit informației din Registrul de stat al transporturilor, la 27 martie 2019, a primit copiile actelor privitor la tranzacția cu automobilul în cauză și a constatat, că

pentru el a fost achitată suma de 300000 lei, ce conform cursului valutar la 05 mai 2017 (1 euro - 20,82 lei) constituie 14409 euro sau (1 dolar SUA - 19,04 lei) 15756,3 dolari SUA.

Deoarece Erhan Evghenie se afla cu familia sa cu traiul temporar în SUA, mijlocul de transport a fost înregistrat pe numele lui Malcic Anatolie, dar transmis în posesia, folosința și dispoziția lui Erhan Evghenie.

Îndată după procurarea automobilului, mijlocul de transport a fost amplasat în garajul ce-i aparține lui Evghenie Erhan cu drept de proprietate, iar la întoarcerea lui Evghenie Erhan din străinătate, la 29 mai 2017, de către Malcic Anatolie, din lipsă de timp, a fost semnată procura autenticată notarial prin care ultimul a încredințat lui Erhan Evghenie să încheie acte juridice, să vândă, să doneze, să schimbe, să transmită în gaj, locațiune sau comodat, unitatea de transport model „Mercedes G400 CDI”, anul producerii 2001, motorul nr. XXX, numărul de înmatriculare XXX.

Astfel, i-a oferit dreptul de a depune și a primi actele necesare de la organele competente, inclusiv, dreptul de a semna contractul de vânzare-cumpărare, donație, schimb, gaj, locațiune sau comodat a unității de transport cu prețul și condițiile stabilite de Erhan Evghenie, cu dreptul de a radia de la evidență și de a pune la evidență, de a înmatricula dreptul de folosință, de a ridica certificatul de înmatriculare respectiv, cu dreptul de a primi banii cuveniți, de a asigura unitatea de transport și de a primi suma de asigurare, despăgubirile ce i se cuvin, de a depune cereri din numele său, de a întocmi și a semna toate actele necesare.

La 17 iulie 2017, pentru a se putea deplasa peste hotarele Republicii Moldova cu acest automobil, la fel din lipsă de timp, a fost întocmit contractul de comodat.

La 04 ianuarie 2018, Malcic Anatolie a decedat în urma unui accident rutier.

Despre decesul lui Erhan Evghenie a aflat la 15 decembrie 2018, iar la 17 decembrie 2018, a revenit în Republica Moldova.

Erhan Evghenie a solicitat succesorilor legali ai acestuia transmiterea automobilului de model „Mercedes G400 CDI”, anul producerii 2001, numărul de înmatriculare XXX în proprietatea sa prin întocmirea actelor corespunzătoare la organele corespunzătoare, precum și restituirea de către Malcic Vanesa și Malcic Ana în beneficiul lui Evghenie Erhan a diferenței de sumă în mărime de 48943 dolari SUA.

Iar, în caz de refuz de transmitere a automobilului, a solicitat Evghenie Erhan restituirea întregii sume în mărime de 64700 dolari SUA.

Ulterior a constatat eroare de calcul, stabilind că suma transferată pe numele lui Malcic Anatolie constituie 58625 dolari SUA, iar diferența dintre suma transferată și costul automobilului constituie 42869 dolari SUA.

Calculul diferenței de sumă: $58625 \text{ dolari SUA} \times 19,04 \text{ (lei pentru un dolar (conform cursului la ziua procurării automobilului-05.05.2017))} = 1116220 \text{ lei};$
 $15756,3 \text{ dolari SUA (costul automobilului)} \times 19,04 \text{ (lei pentru un dolar)} = 300000 \text{ lei};$
 $1116220 \text{ lei} - 300000 \text{ lei} = 816220 \text{ lei};$
 $816220 \text{ lei} : 19,04 \text{ (lei pentru un dolar)} = 42868,7 \text{ dolari SUA}.$

Cebotari Natalia care cum s-a constatat că era doar în relații de concubinaj cu Malcic Anatolie, reclamantul i-a solicitat restituirea sumei de 25000 dolari SUA.

Mijloacele financiare erau destinate pentru procurarea în interesul familiei lui Erhan Evghenie a loturilor de teren și comasarea acestora precum și a

automobilului.

În urma decesului lui Malcic Anatolie, pârâtele Malcic Vanesa și Malcic Ana sunt moștenitorii legali.

A menționat că Evghenie Erhan a intrat în posesia, folosința și dispoziția automobilului din momentul transmiterii acestuia, însă deoarece ultimul nu a reușit înregistrarea acestuia la organele corespunzătoare este necesară recunoașterea dreptului de proprietate prin hotărâre judecătorească.

Malcic Anatolie nu și-a onorat obligațiunea asumată în modul corespunzător și nici nu a restituit suma transferată de 58625 dolari SUA.

Reclamantul a invocat că poate beneficia de satisfacerea pretențiilor sale de către moștenitorii care au acceptat succesiunea celui ce a lăsat moștenirea proporțional cotei fiecăruia în activul succesoral, acestea fiind Malcic Vanesa și Malcic Ana.

De la Natalia Cebotari urmează a fi încasată suma de 25000 dolari SUA.

Reclamantul a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate a lui Evghenie Erhan asupra automobilului de model „Mercedes G400 CDI”, anul producerii 2001, motorul nr. XXX, caroseria nr. XXX, numărul de înmatriculare XXX (valoarea căruia constituie suma de 300000 lei, ce conform cursului valutar la 05.05.2017 (1 dolar SUA - 19,04 lei) 15756,3 dolari SUA), încasarea în mod solidar de la Malcic Vanesa și Malcic Ana (succesorii legali ai lui Anatolie Malcic) a diferenței de sumă în mărime de 42868,70 dolari SUA, sau întreaga sumă transferată lui Anatolie Malcic în mărime de 58625 dolari SUA, încasarea de la Cebotari Natalia a sumei de 25000 dolari SUA și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 04 decembrie 2020, cererea de chemare în judecată depusă de Erhan Evghenie, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 28 decembrie 2020, avocatul Oltu Vadim în interesele lui Evghenie Erhan a declarat apel solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 04 decembrie 2020 și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2021, s-a admis apelul declarat de avocatul Oltu Vadim în interesele lui Evghenie Erhan.

S-a casat hotărârea Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 04 decembrie 2020, și adoptat o nouă hotărâre prin care, cererea de chemare în judecată depusă de Erhan Evghenie, s-a admis.

S-a încasat în mod solidar, de la Malcic Vanesa și Malcic Ana în beneficiul lui Erhan Evghenie suma în mărime de 58625 (cincizeci și opt mii șase sute douăzeci și cinci) dolari SUA, conform cursului valutar la data executării deciziei.

S-a încasat de la Cebotari Natalia în beneficiul lui Evghenie Erhan suma în mărime de 25000 (douăzeci și cinci mii) dolari SUA, conform cursului valutar la data executării deciziei.

S-a încasat în mod solidar, de la Malcic Vanesa și Malcic Ana în beneficiul lui Erhan Evghenie a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime 16666 (șaisprezece mii șase sute șaiszeci și șase) lei, precum și taxa de stat achitată la depunerea apelului în mărime de 12500 (doisprezece mii cinci sute) lei.

S-a încasat de la Cebotari Natalia în beneficiul lui Erhan Evghenie a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 8333 (opt mii trei sute treizeci și trei) lei, precum și taxa de stat achitată la depunerea apelului în mărime de 6250 (șase mii două sute cincizeci) lei. În rest, pretențiile s-au respins, ca fiind neîntemeiate.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut următoarele:

Cu privire la cerința privind recunoașterea dreptului de proprietate a lui Erhan Evghenie asupra automobilului instanța conchis că la caz nu sunt aplicabile prevederile art. 320 alin.(2) Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

Potrivit certificatului de înmatriculare a unității de transport Malcic Anatolie este indicat în calitate de proprietar în privința automobilului în litigiu, iar eliberarea procurii de către titularul de drept Malcic Anatolie pe numele lui Erhan Evghenie, iar ulterior a contractului de comodat, nu conduce la încetarea dreptului de proprietate asupra automobilului.

Procura eliberată lui Erhan Evghenie prin care acesta era împuternicit să dispună de toate drepturile asupra automobilului, nu-i conferă și dreptul de proprietate asupra bunului dat, ci doar posibilitatea de a efectua acte care în final ar conduce la obținerea acestui drept, cum ar fi înstrăinarea automobilului din numele proprietarului. Astfel, eliberarea procurii și semnarea contractului de comodat nu echivalează cu perfectarea actului de vânzare-cumpărare, ele având efecte juridice total diferite.

Instanța de apel a reținut că nu constituie temei de recunoaștere a dreptului de proprietate faptul că automobilul a fost procurat din sursele financiare ale lui Erhan Evghenie, fiind eliberată o procură și semnat un contract de comodat, cu toate drepturile asupra automobilului.

Împuternicirile acordate prin procură de către Malcic Anatolie lui Erhan Evghenie în condițiile art. 255 alin. (1) lit. f) Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), au expirat de iure la data survenirii decesului lui Malcic Anatolie, adică la 04 ianuarie 2018.

Cu privire la pretenția privind încasarea sumelor instanța de apel a constatat că în cadrul examinării cauzei pârâtele Malcic Vanesa și Cebotari Natalia au recunoscut acțiunea, confirmând că Malcic Anatolie a luat cu împrumut sume bănești de la Erhan Evghenie, iar banii respectivi au fost investiți în reconstrucția magazinului.

Ca urmare a transferurilor bănești Malcic Anatolie și Cebotari Natalia, au obținut mijloacele bănești, fără a oferi contraprestațiile la care s-au înțeles cu Erhan Evghenie, și fără a fi redirecționate, în parte, conform înțelegerii, aceștia fiind obligați să restituie lui Erhan Evghenie ceea ce au primit.

Astfel, s-a conchis că Malcic Anatolie și Cebotari Natalia au primit de la Evghenie Erhan transferuri bănești fără a îndeplini obligațiile asumate, față de Evghenie Erhan, astfel nerestituirea sumelor ar rezuma cu îmbogățirea fără justă cauză.

Instanța a reținut că din materialele dosarului nu se denotă asupra transmiterii banilor cu titlu gratuit, cu atât mai mult că imediat după decesul lui Malcic Anatolie, Erhan Evghenie a întreprins măsuri în vedere recuperării sumelor transferate, care aflându-se peste hotarele țării a fost în imposibilitatea de a încheia acte juridice din nume propriu, solicitând aportul familiei Malcic.

Respectiv, în temeiul art. 1432, 1433 alin.(1), 1499 alin. (1), 1540 alin.(1) Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019) reclamantul este în drept de a solicita satisfacerea pretențiilor de la moștenitorii care au acceptat succesiunea, proporțional cotei fiecăruia.

La 08 februarie 2022, Malcic Ana, reprezentată de avocatul Dragan Patricia a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2021 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanței.

În motivare a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată.

Instanța de apel examinând cauza nu a constata și elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar normele de drept material au fost aplicate greșit.

Potrivit părții motivate și a dispozitivului deciziei, contrara prevederilor art. 372-373 instanța de apel a depășit limitele apelului, a modificat temeiul acțiunii și astfel a adjudecat în beneficiul reclamantului sumele pretinse fără justă cauză.

Recurenta a indicat că raportul juridic dintre Erhan Evghenii și Malcic Anatolie nu a fost un contract de împrumut, deoarece actul juridic respectiv nu corespunde prevederilor legale și lipsește consimțământul lui Malcic Anatolie.

Malcic Anatolie și-a manifestat acordul de voință în vederea recepționării banilor, dar nu și-a manifestat consimțământul în vederea încheierii contractului de împrumut.

Valoarea acțiunii depășește suma prevăzută de art. 210 Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019) și astfel urmau a fi respectat forma scrisă așa cum prevede art. 211 alin.(1) și (2)) Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019)

Recurenta consideră irelevant faptul recunoașteri acțiunii de către părțile Malcic Vanesa și Cebotari Natalia, deoarece acțiunea reclamantului este neîntemeiată.

În speță, nu a fost probată nașterea raportului juridic între Erhan Evghenii și Malcic Anatolie. Astfel, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 11 noiembrie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul reține că instanța de apel a comunicat părților decizia motivată la 07 decembrie 2021, respectiv cererea de recurs declarată la 08 februarie 2022, se încadrează în prevederile art.434 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 10 martie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la

data primirii scrisorii, fiind recepționat la 16 martie 2022 potrivit avizelor de recepție de la fila dosarului 192-193.

La 05 aprilie 2022, Erhan Evghenie a depus referință menționând că, recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Atât prima instanță cât și instanța de apel au apreciat corect împrejurările cauzei, a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, hotărârile instanțelor ierarhic inferioare fiind legale.

Intimatul a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Malcic Ana, reprezentată de avocatul Dragan Patricia, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Malcic Ana, reprezentată de avocatul Dragan Patricia.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh

Copia corespunde originalului

Dumitru Mardari